

**Informacje odnośnie profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Sandomierzu
według stanu na dzień 31.12.2018 roku**

I Informacje ogólne

1. Bank Spółdzielczy w Sandomierzu z siedzibą w Sandomierzu, ul. Słowackiego 37b, przedstawia informacje, o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej.
2. W 2018 roku BS w Sandomierzu prowadził działalność poprzez:
Centralę Banku, Oddziały w: Sandomierzu, Dwikozach, Samborcu, Wilczycach, Zawichoście, Anopolu, Kleczanowie oraz w 5 Punktach Kasowych w Sandomierzu.
3. Bank Spółdzielczy w Sandomierzu na dzień 31.12.2018 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych.

II Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami

1. Bank opracował i wdrożył Strategię zarządzania ryzykiem, która określa założenia procesu zarządzania ryzykiem w Banku, określa ryzyka uznane za istotne dla działalności Banku, precyzuje zadania organów Banku, komitetów, jednostek organizacyjnych oraz innych uczestników procesu zarządzania poszczególnymi ryzykami. Strategia określa podstawowe zasady zarządzania ryzykami występującymi w Banku, obowiązujące w tym zakresie procedury wewnętrzne, cele strategiczne wraz z systemem limitów w tym elementy zarządzania ryzykiem wynikającym ze zmian warunków makroekonomicznych.
Założenia strategii w zakresie kształtowania funduszy własnych Banku określone zostały w odrębnej strategii zarządzania i planowania kapitałowego.
2. Proces zarządzania poszczególnymi ryzykami istotnymi zidentyfikowanymi w działalności Banku regulują odrębne procedury wg rodzaju ryzyka.
3. Bank posiada odpowiednią do skali i złożoności działania strukturę organizacyjną. W procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą:
 - a) Rada Nadzorcza, która zatwierdza strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem wraz ze sprawowaniem nadzoru nad systemem zarządzania ryzykami oraz procesem szacowania i utrzymywania poziomu kapitałowego,
 - b) Zarząd, który odpowiada za opracowanie, wdrożenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur związanych z ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności, systemem kontroli wewnętrznej oraz procesem, szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego, a także nadzorem nad efektywnością tych procesów.

Zarząd Banku funkcjonuje w składzie 4-osobowym.

Członkowie Zarządu Banku posiadają kompetencje do prowadzenia spraw Banku wynikające z:

- 1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),
- 2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),
- 3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych funkcji.

W składzie Zarządu Banku są osoby, które władają językiem polskim oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego, niezbędnymi w zarządzaniu Bankiem na polskim rynku finansowym.

Cele i zadania Zarządu Banku:

1. Działając w interesie Banku Zarząd ma na względzie cele oraz zasady prowadzenia działalności przez Bank określone przez przepisy prawa, regulacje wewnętrzne oraz rekomendacje nadzorcze.
2. Realizując przyjętą strategię działalności Zarząd kieruje się bezpieczeństwem Banku.
3. Jest jedynym uprawnionym i odpowiedzialnym za zarządzanie działalnością Banku.
4. Zarządzanie działalnością Banku obejmuje w szczególności funkcje prowadzenia spraw, planowania, organizowania, decydowania, kierowania oraz kontrolowania działalności Banku.

W Banku utworzony jest Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, posiedzenia Komitetu odbywają się raz na miesiąc.

- c) Komórki oraz wyznaczone osoby w Banku uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem realizujące zadania przypisane im wg struktury organizacyjnej oraz procedur wewnętrznych dotyczących zarządzania poszczególnymi ryzykami.
4. Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:
 - 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego
 - 2) metodę wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego
 - 3) metodę de minimis w zakresie ryzyka walutowego
 5. Do ryzyk istotnych, które podlegają szczególnemu nadzorowi Bank zalicza:
 - 1) ryzyko kredytowe,
 - 2) ryzyko płynności,
 - 3) ryzyko stopy procentowej,
 - 4) ryzyko operacyjne,

- 5) ryzyko kapitałowe,
 - 6) ryzyko walutowe,
 - 7) ryzyko koncentracji,
 - 8) ryzyko braku zgodności,
 - 9) ryzyko biznesowe,
6. Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku poza Strategią zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu regulują:
- a) w zakresie ryzyka kredytowego i koncentracji:
 - Polityka kredytowa w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu,
 - Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu,
 - Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - Zasady zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu,
 - Zasady zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu.
 - b) w zakresie ryzyka płynności
 - Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu,
 - Procedury Banku w zakresie bezpieczeństwa teleinformatycznego
 - c) w zakresie ryzyka stopy procentowej
 - Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - d) w zakresie ryzyka operacyjnego
 - Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym
 - Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - e) w zakresie ryzyka braku zgodności
 - Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - f) w zakresie ryzyka kapitałowego
 - Strategia zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - Zasady wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - Zasady szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - g) w zakresie ryzyka walutowego
 - Zasady zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - Zasady ustalania pozycji walutowych w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - Zasady ustalania i stosowania kursów walut obcych w rozliczeniach dewizowych przeprowadzanych przez Bank Spółdzielczy w Sandomierzu
 - h) w zakresie ryzyka biznesowego
 - Polityka zarządzania ryzykiem biznesowym w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
7. Na dzień 31.12.2018 roku monitorowanie obejmowało wszystkie ryzyka występujące w Banku zarówno istotnie wpływające na działalność jak też inne mogące występować w działalności Banku w każdym czasie.

8. W stosunku do ryzyk istotnych objętych szczególnym nadzorem opracowane zostały metody ich pomiaru, monitorowania oraz system raportowania.

Ryzyko kredytowe i koncentracji zaangażowań

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- wdrożenie/zapewnienie systemu zarządzania ryzykiem zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego
 - utrzymanie dobrej jakości portfela kredytowego - udział zagrożonych na poziomie nie wyższym niż 4,5% portfela ogółem.
- 1) w Banku obowiązuje system limitów w prowadzonej działalności kredytowej,
 - 2) Bank stosuje standardy kredytowe zawarte w regulaminach, instrukcjach, innych procedurach kredytowych,
 - 3) Bank wykonuje bieżący monitoring kredytowy oraz przegląd ekspozycji kredytowych i tworzy wymagane rezerwy celowe,
 - 4) W Banku obowiązuje bieżący (miesięczny) system oceny i raportowania ryzyka kredytowego oraz kwartalny w odniesieniu do koncentracji zaangażowań. Informacje/raporty odnośnie skali, jakości aktywów kredytowych, poziomu ryzyka kredytowego w ujęciu globalnym oraz poszczególnych jednostek organizacyjnych jak również wykorzystania limitów oraz wyniki prowadzonych testów warunków skrajnych przekazywane są Zarządowi Banku w cyklach miesięcznych, a z uwzględnieniem koncentracji w okresach kwartalnych, Radzie Nadzorczej Banku w cyklach kwartalnych. Testy obejmujące również wpływ zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka w okresach rocznych.

Raporty otrzymują:

- Zarząd Banku w okresach miesięcznych/kwartalnych,
- Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych

Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmuje:

- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności lub w innych warunkach bez konieczności ponoszenia straty
 - zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej oraz posiadanie skutecznego planu awaryjnego
- 1) Instrumentami zarządzania ryzykiem płynności w Banku są globalne limity ostrożnościowe ograniczające ryzyko, określające całkowite narażenie Banku na ryzyko.
 - 2) Pomiar ryzyka płynności prowadzony jest w formie oceny jakości źródeł finansowania, zrywalności depozytów, koncentracji depozytów, największych deponentów, systemu limitów, w tym luki niedopasowania oraz oceny wskaźnikowej i nadzorczych miar płynności.
 - 3) System raportowania w tym zakresie obejmuje:

- codzienne informacje z zakresu przepływów środków pieniężnych oraz poziomu wolnych środków,
- codzienne informacje z zakresu pomiaru nadzorczych miar płynności,
- miesięczne raporty z analizy ryzyka zawierające źródła finansowania działalności, zaangażowanie środków, analizę zrywalności depozytów, stabilności bazy depozytowej i największych deponentów w bazie depozytowej banku, analizę wskaźnikową oraz prognozy zobowiązań terminowych i płynności.

Raporty otrzymują:

- Zarząd Banku w okresach miesięcznych,
- Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych

Ryzyko stopy procentowej

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych
- ograniczenie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych
- utrzymanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów określonych wewnętrzną procedurą Banku w tym zakresie

Do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej w Banku stosuje się:

- 1) metodę luki stopy procentowej
- 2) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego
- 3) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej
- 4) system limitów ograniczających ryzyko tj.:
 - limit luki niedopasowania w przedziałach przeszacowania stóp procentowych powyżej 12 miesięcy,
 - limit zmian wyniku odsetkowego w przedziałach przeszacowania stóp w okresie 12 miesięcy,
 - limit zmian wyniku odsetkowego dla stawek bazowych (referencyjnych)
- 5) Bank dokonuje wariantowej (szokowej) analizy zmiany stóp i ich wpływu na wynik odsetkowy.

Raporty otrzymują:

- Zarząd Banku w okresach kwartalnych,
- Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych

Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz eliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizowanie kosztów, jak również zwiększenie szybkości i adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego

niezależne.

- wdrożenie/utrzymanie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem, w tym wyznaczenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku obejmuje:

- 1) Identyfikację procesów, w tym:
 - a) krytycznych procesów
 - b) procesów kluczowych
- 2) Identyfikację, pomiar i ocenę ryzyka,
- 3) Stosowane narzędzia redukcji ryzyka,
- 4) Monitorowanie ryzyka, w tym:
 - a) raportowanie zdarzeń operacyjnych
 - b) raportowanie strat operacyjnych - w 2018 roku Bank nie ponosił strat operacyjnych
 - c) monitorowanie poziomu wyznaczonych limitów wewnętrznych
 - d) analizę kluczowych wskaźników ryzyka KRI

Raporty otrzymują:

- Zarząd Banku w okresach kwartalnych,
- Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych
- niezwłocznie, w przypadku powstania rozległych zdarzeń operacyjnych Zarząd i Rada Nadzorcza Banku.

Ryzyko kapitałowe

Długoterminowe cele kapitałowe obejmują głównie:

- dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych adekwatnych do skali i rodzaju działalności
- posiadanie minimalnej wielkości współczynnika wypłacalności na poziomie 12%
- obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na poziomie 86%
- przeksięgowanie na fundusze własne minimum 80% nadwyżki bilansowej

Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:

- 1) organizację procesu zarządzania i planowania kapitałowego, w tym role organów, komitetów oraz stanowisk uczestniczących w procesie
- 2) strukturę i źródła wzrostu funduszy własnych Banku
- 3) politykę dywidendową i plany kapitałowe Banku
- 4) Rodzaje ryzyka bankowego generujące wymóg kapitałowy, w tym ryzyka istotne
- 5) Proces agregacji wymogów kapitałowych oraz alokacji funduszy na poszczególne ryzyka

Raporty otrzymują:

- Zarząd Banku w okresach kwartalnych,
- Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych

Ryzyko walutowe

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- obsługę klientów Banku wg posiadanych uprawnień Banku
- zapewnienie kompleksowej obsługi w zakresie prowadzonych rachunków walutowych, obsługi kartowej i rozliczeniowej

Proces zarządzania ryzykiem walutowym obejmuje:

- 1) zarządzanie ryzykiem kursowym
- 2) wyznaczanie pozycji walutowych Banku
- 3) określenie i monitorowanie limitów ryzyka walutowego obejmujące:
 - limit całkowitej pozycji walutowej
 - limit otwartych indywidualnych pozycji walutowych
- 4) w procesie zarządzania ryzykiem na podstawie danych księgowych wyliczane są i monitorowane:
 - 1) pozycje dla poszczególnych walut
 - 2) całkowita pozycja walutowa
 - 3) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka

Raporty otrzymują:

- Zarząd Banku w okresach miesięcznych,
- Rada Nadzorcza w okresach miesięcznych

Ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem oznacza:

- efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania
- sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności
- dążenie i dbałość o wizerunek Banku, pozytywny odbiór Banku, przejrzystość działania

Raporty otrzymują:

- Zarząd Banku w okresach kwartalnych,
- Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych

Ryzyko biznesowe

Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:

- 1) dążenie do osiągnięcia założonych celów ekonomicznych,
- 2) ograniczanie negatywnych zdarzeń wpływających na wynik finansowy i wysokość kapitału,
- 3) uwzględnianie w działalności Banku czynników makroekonomicznych,
- 4) badanie i ocenę:
 - a) realizacji planu finansowego;
 - b) założeń strategii Banku;
 - c) wdrażania nowych produktów, usług;

d) zmian rynkowych na wyniki finansowe Banku

Raporty w zakresie tego ryzyka Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymuje wraz z realizacją założeń planów finansowych, strategicznych, wpływ zmian makroekonomicznych na wyniki finansowe.

III Ekspozycje kapitałowe Banku

1. Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2018 roku.

Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	40 150 089
Kapitał Tier 1	40 150 089
Kapitał podstawowy Tier 1	40 150 089
Fundusz udziałowy (100%) - informacja dodatkowa, nie sumuje się do funduszy	385 600
w tym zaliczany do kapitału podstawowego	167 920
Kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy i rezerwowy)	40 085 349
Zyski zatrzymane (za zgodą KNF)	
Skumulowane inne całkowite dochody (kapitał z aktualizacji wyceny)	107 643
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-103 179
(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale podstawowym Tier 1	
(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier 1 ponad kapitał podstawowy Tier 1	
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier 1 (np. amortyzacja kapitału z aktualizacji wyceny ze znakiem (-))	
Inne pozycje lub korekty kapitału podstawowego Tier 1 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	-107 643
Kapitał dodatkowy Tier 1	0
Kapitał Tier 2	0

Współczynnik wypłacalności Banku liczony jako iloraz kapitałów przez łączną kwotę ekspozycji na ryzyko wyniósł na koniec roku 21,01%

Głównym źródłem wzrostu kapitałów własnych Banku jest wynik finansowy wypracowany w poprzednim roku. Zgodnie z długoterminowymi celami kapitałowymi Bank przeznacza min. 80% zysku na zwiększenie funduszy własnych.

Bank prowadzi politykę kapitałową na podstawie pięcioletnich planów kapitałowych aktualizowanych w każdym roku.

2. Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

IV Adekwatność kapitałowa

1. Poniższa tabela przedstawia łączną kwotę ekspozycji na ryzyko kredytowe oraz kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z grup aktywów.

Wyszczególnienie	Kwota ważona ekspozycji	Wymóg kapitałowy
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	0	0
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	4 353 214	348 257
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	540 857	43 269
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	50 259 819	4 020 786
ekspozycje kapitałowe	3 558 979	284 718
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	16 131 602	1 290 528
ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne	5 589 255	447 140
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe zabezpieczone na nieruchomościach	81 210 555	6 496 844
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	4 351	348
inne ekspozycje bilansowe	8 678 462	694 277
ekspozycje pozabilansowe	2 450 694	196 055
RAZEM	172 777 788	13 822 222

2. Poniższe zestawienie przedstawia poziom regulacyjnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka.

Wyszczególnienie	Kwota (zł)
Ryzyko kredytowe	13 822 222
Ryzyko rynkowe	354 993
1) Ryzyko walutowe	0
2) Ryzyko cen towarów	0
3) Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych	0
4) Ryzyko szczególne cen instrumentów dłużnych	0
5) Ryzyko stopy procentowej	354 993
Ryzyko rozliczenia, dostawy oraz ryzyko kredytowe kontrahenta	0
Przekroczenie limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0
Przekroczenie progu koncentracji kapitałowej	0
Ryzyko operacyjne	1 466 969
RAZEM	15 644 184

W okresach kwartalnych w procesie szacowania wymogów kapitałowych Bank dokonuje wyznaczania wewnętrznego kapitału na poszczególne ryzyka.

Poziom alokacji kapitału na ryzyka w Banku ustalony został w wysokości 86%. Na koniec okresu nie zachodziła potrzeba utworzenia dodatkowych wymogów.

V Ryzyko kredytowe

1. Należności przeterminowane rozumiane są jako należności, które nie zostały zapłacone w terminie umownym.
2. Należności zagrożone - należności Banku zakwalifikowane do kategorii, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (...) wraz ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 23 czerwca 2017 roku (Dz. U. 2017 poz. 1271) oraz Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (...) wraz ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 roku (Dz.U. 2017 poz. 1965).
3. Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw.
 - Bank tworzy rezerwy celowe na należności zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów o którym mowa w pkt 2.
 - Korekty wartości ustala się wg efektywnej stopy procentowej .
4. Bank w swoich analizach przyjmuje następujący podział na istotne obszary geograficzne: Bank działa głównie w obszarze województwa świętokrzyskiego, a także w województwie podkarpackim i lubelskim.
5. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej na dzień 31.12.2018 roku, bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotą ekspozycji w okresie od 31.12.2017 roku do 31.12.2018 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2018 r. w zł	Średnia kwota w okresie od 31.12.2017 r. do 31.12.2018 r.
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	21 723 837	21 652 445
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	21 766 071	16 141 675
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	540 857	370 073
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	226 429 326	224 528 144

ekspozycje kapitałowe	3 558 979	3 560 325
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	16 131 602	23 803 442
ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne	7 709 355	8 925 092
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe zabezpieczone na nieruchomościach	81 210 555	71 787 547
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	4 351	466 975
inne ekspozycje bilansowe	13 764 652	13 924 712
ekspozycje pozabilansowe	12 113 091	13 559 054
RAZEM	404 952 678	398 719 483

Bank przyjmuje, iż klasy ekspozycji kredytowych, które stanowią najwyższy udział w portfelu kredytowym wyznaczają istotne klasy ekspozycji. Do istotnych klas ekspozycji kredytowych zaliczane są następujące klasy:

- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji wynoszące 226 429 tys. zł, które stanowią 55,92% ogółem ekspozycji
- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe zabezpieczone na nieruchomościach wynoszące 81 211 tys. zł, które stanowią 20,05% ogółem ekspozycji
- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych wynoszące 21 766 tys. zł, które stanowią 5,37% ogółem ekspozycji

6. Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji obejmują należności od banków w kwocie łącznej 226 429 326 zł i dotyczą należności na rachunkach bieżących oraz terminowych.

7. Struktura zaangażowania Banku wobec poszczególnych sektorów lub według typu klienta.
1. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego w podziale na grupy zaangażowań klientów wg stanu na 31.12.2018 r. przedstawia tabela.

Zaangażowania wg grup klientów	Kwota (zł)
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0
Należności normalne	0
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	3 948 267
Należności normalne	3 948 267
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Przedsiębiorcy indywidualni	16 777 328
Należności normalne	14 127 268
Należności pod obserwacją	0

Należności zagrożone	2 650 060
Osoby prywatne	53 001 047
Należności normalne	51 768 248
Należności pod obserwacją	173 594
Należności zagrożone	1 059 205
Rolnicy indywidualni	33 631 308
Należności normalne	32 760 947
Należności pod obserwacją	402 421
Należności zagrożone	467 940
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	931 951
Należności normalne	931 951
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie	108 289 902

2. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego w rozbiciu na kategorie należności (kapitał+odsetki) według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności normalne	21 774 479
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie	21 774 479

3. Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższa tabela

Wyszczególnienie	Wartość nominalna z odsetkami w zł
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	33 772 677
Należności normalne	32 760 947
Należności pod obserwacją	402 421
Należności zagrożone	609 309
Górnictwo i wydobywanie	0
Należności normalne	0
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Przetwórstwo przemysłowe	5 950 026
Należności normalne	5 915 426
Należności pod obserwacją	0

Należności zagrożone	34 600
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę	60 000
Należności normalne	60 000
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Dostawa wody; Gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z czyszczeniem i utrzymaniem infrastruktury	0
Należności normalne	0
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Budownictwo	1 826 093
Należności normalne	518 419
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	1 307 674
Handel hurtowy i detaliczny; Naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	3 244 092
Należności normalne	2 440 895
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	803 197
Transport i gospodarka magazynowa	1 362 697
Należności normalne	1 362 697
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3 742 408
Należności normalne	3 742 408
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Informacja i komunikacja	0
Należności normalne	0
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0
Należności normalne	0
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	545 986
Należności normalne	182 766
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	363 220
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	34 756
Należności normalne	34 756
Należności pod obserwacją	0

Należności zagrożone	0
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	472 716
Należności normalne	472 716
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Administracja publiczna i obrona narodowa; Obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	21 766 071
Należności normalne	21 766 071
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Edukacja	0
Należności normalne	0
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 989 171
Należności normalne	1 989 171
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	250 000
Należności normalne	250 000
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Pozostała działalność usługowa	2 037 979
Należności normalne	2 037 979
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0
Należności normalne	0
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Razem	77 054 672

8. Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższa tabela (zł).

Klasy należności	do 1 M	1-3M	3-6M	6-12M	1R-2L	2-5L	5-10L	10-20L	pow 20L
Ekspozycje kredytowe	5 499 604	3 300 707	5 454 149	11 024 087	15 553 097	36 345 553	30 994 424	14 680 077	1 869 833
Ekspozycje wobec instytucji	203 214 913	0	1 725 267	24 130 407	0	0	0	0	0

Pozostałe klasy ekspozycji wymienione w pkt.5	13 638 944	381 567	22 572 309	2 506 096	1 502 197	2 561 295	562 006	0	7 436 146
Razem	222 353 461	3 682 274	29 751 725	37 660 590	17 055 294	38 906 848	31 556 430	14 680 077	9 305 979

9. Strukturę należności od sektora niefinansowego i samorządowego łącznie według stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela.

Należności	Wartość w zł
Należności normalne	123 796 168
Kredyty w rachunku bieżącym i ror	3 569 336
Pozostałe kredyty	121 563 152
Kredyty przeterminowane	0
Rezerwy celowe	304 477
Korekta wartości	1 210 516
Odsetki	178 673
Należności pod obserwacją	563 189
Kredyty pod obserwacją	571 235
Kredyty przeterminowane	0
Rezerwy celowe	8 640
Korekta wartości	4 185
Odsetki	4 780
Należności zagrożone	362 173
Kredyty pod obserwacją	2 915 967
Kredyty przeterminowane	2 915 967
Rezerwy celowe	3 808 773
Korekta wartości	6 259
Odsetki	1 261 238
RAZEM	124 721 530

10. Kwoty ekspozycji z nierozpoznaną utratą wartości, rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych – przedstawione oddzielnie, w podziale na istotne obszary geograficzne na dzień 31.12.2018 roku zawiera poniższa tabela

Wyszczególnienie	województwo świętokrzyskie	województwo lubelskie	województwo podkarpackie
Należności normalne	118 286 716	4 005 776	2 839 996
Należności przeterminowane	0	0	0
Rezerwy celowe	304 477	0	0

Korekta wartości	1 132 321	44 918	33 277
Odsetki	166 808	6 955	4 910
Należności pod obserwacją	571 235	0	0
Należności przeterminowane		0	0
Rezerwy celowe	8 640	0	0
Korekta wartości	4 185	0	0
Odsetki	4 780	0	0
Należności zagrożone	2 609 941	277 278	28 748
Należności przeterminowane	2 609 941	277 278	28 748
Rezerwy celowe	3 171 307	607 248	30 218
Korekta wartości	6 166	0	93
Odsetki	929 798	329 970	1 470

VI Ryzyko kredytowe kontrahenta

1. Wg stanu na 31.12.2018 roku Bank prowadził działalność z zakresu portfela bankowego, nie były prowadzone operacje portfela handlowego.
2. Zasady polityki w zakresie zabezpieczeń kredytowych i tworzenia rezerw kredytowych. Zasady polityki Banku w zakresie stosowanych w Banku zabezpieczeń i tworzenia rezerw celowych zawarte są w regulacjach wewnętrznych obejmujących ryzyko kredytowe oraz w procedurze tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością Banku Spółdzielczego w Sandomierzu.

VII Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym.

1. Zestawienie papierów wartościowych według stanu na dzień 31.12.2018 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w zł	Wartość rynkowa w zł
Instrumenty kapitałowe - akcje BPS SA	420 676	420 676
Instrumenty kapitałowe - akcje BGŻ SA	1	1
Instrumenty kapitałowe - akcje SGB SA	2 130 000	2 130 000
Bankowe papiery wartościowe SGB SA	1 008 052	1 000 000
Bony pieniężne NBP	19 996 663	20 000 000
RAZEM	23 555 392	23 550 677

VIII Ryzyko płynności

1. Wskaźniki służące wyznaczaniu ryzyka płynności kształtowały się na stabilnym poziomie. Bank posiada wystarczającą kwotę aktywów do pokrycia swoich zobowiązań, co świadczy o jego wypłacalności.
2. Na dzień 31.12.2018 roku wskaźnik płynności LCR wyniósł 370%, a współczynnik płynności krótkoterminowej 332%. Stabilność bazy depozytowej ukształtowała się na poziomie 87%.

3. W wyniku przeprowadzonego szacowania kapitałów wewnętrznych nie stwierdzono konieczności utworzenia wymogu kapitałowego na ryzyko płynności .

IX Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

1. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z kwartalną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są:
 - 1) co kwartał Zarządowi Banku oraz Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami,
 - 2) co pół roku Radzie Nadzorczej Banku.
2. Na dzień 31.12.2018 roku zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów w okresie 12 miesięcy przy wzroście stóp procentowych o 1 p. p. zwiększy się o 657 tys. zł, przy spadku stóp spadek wyniku może wynosić 1 976 tys. zł w okresie roku z uwagi na stałe korelacje pomiędzy stopą redyskonta NBP, stawkami rynkowymi oraz stopą Banku ryzyko bazowe i krzywej dochodowości nie wywierają wpływu na wynik odsetkowy. Nie jest badane ryzyko opcji klienta, ponieważ wskaźnik zrywalności depozytów oraz wskaźnik kredytów spłaconych przed terminem utrzymują się znacznie poniżej 5%.
3. W wyniku przeprowadzonej oceny wyznaczania wewnętrznych wymogów kapitałowych stwierdzono konieczność utworzenia dodatkowego wymogu w kwocie 355 tys. zł.

X Ryzyko operacyjne

1. Ocena ryzyka operacyjnego przeprowadzana jest na podstawie wypełnianego rejestru. Głównymi zdarzeniami występującymi w Banku są błędy przy dokonywaniu przelewów, nieprawidłowe działanie sprzętu oraz błędy oprogramowania.
2. W okresie roku odnotowano 32 zdarzenia co stanowiło 0,05% limitu wg metody BIA. Bank nie ponosił strat z tytułu ryzyka operacyjnego.
3. Poziom ryzyka operacyjnego utrzymywał się na bezpiecznym poziomie poniżej określonego limitu.

XI Ryzyko walutowe

1. Działalność w walutach wymiennalnych stanowi uzupełnienie usług świadczonych przez Bank. Działalność operacyjna obejmuje waluty: euro, funt brytyjski i dolar amerykański. Bank nie udzielał kredytów w walutach wymiennalnych.
2. Całkowita pozycja walutowa Banku na koniec roku wyniosła 222 tys. zł.
3. W okresie roku nie był wyznaczany wymóg na ryzyko z uwagi na utrzymywanie się całkowitej pozycji walutowej poniżej określonego limitu.

XII Wymogi kapitałowe na kwoty ekspozycji sekurytyzacyjnych ważone ryzykiem

Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

XIII Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku

Realizując zapisy Uchwały KNF w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku, wprowadzona została Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu. Polityka sporządzona została z uwzględnieniem poniższych zasad i przesłanek:

- a) Bank nie jest znaczącą jednostką pod względem organizacji wewnętrznej oraz rodzaju, zakresu i złożoności prowadzonej działalności,
- b) Z uwagi na profil działania, charakter posiadanych w ofercie produktów oraz skalę działalności na rynku bankowym, postanowienia zawarte w Polityce zmiennych składników wynagrodzeń dotyczą członków Zarządu Banku jako osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku,
- c) Do systemu wynagradzania członków Zarządu wprowadzony został zmienny składnik wynagrodzenia tj. regulaminowa premia roczna, która może być przyznana na podstawie oceny efektów pracy członka Zarządu,
- d) Łączna kwota premii rocznej dla członków Zarządu Banku nie może być wyższa niż 10 % rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 30 % osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.
- e) Roczne stałe wynagrodzenie Zarządu Banku za rok 2018 wynosiło 508 938 zł.
- f) Przy uwzględnieniu przedstawionych wyżej zasad i oceny efektów pracy członkom Zarządu Banku przyznana została premia roczna za rok 2018 w kwocie łącznej 151 510,00 zł dla 3-osobowego składu Zarządu Banku, co stanowi 9,89% zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego za rok 2018.
- g) Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych wyniósł 336%.

XIV Dźwignia finansowa oraz stopa zwrotu z aktywów

Poziom wskaźnika dźwigni finansowej na koniec 2018 roku wynosił 10,15% dla całkowitej kwoty ekspozycji oraz 9,91% dla aktywów netto i pozycji pozabilansowych łącznie.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego.

Najważniejszymi czynnikami mającymi wpływ na poziom wskaźnika dźwigni są: fundusze własne Banku, udzielone kredyty oraz założone lokaty w Zrzeszeniu.

Średnioroczny poziom stopy zwrotu z aktywów (wskaźnik ROA) obliczony jako iloraz zysku netto przez sumę bilansową wynosił 0,60%

Informacja podlega zatwierdzeniu przez Zarząd Banku Spółdzielczego w Sandomierzu.

Informacja w zakresie profilu ryzyka i poziomu kapitału Banku Spółdzielczego w Sandomierzu dostępna jest w sekretariacie Banku.

Dane sprawozdawcze zawarte w Informacji są spójne ze sprawozdaniem finansowym Banku za 2018 rok.

Zatwierdzono dnia 07.06.2019 r.

Zarząd Banku

Pieczęć/Podpisy
Bank Spółdzielczy
w Sandomierzu

A handwritten signature in blue ink is written over a green rectangular stamp. The stamp contains the text "Bank Spółdzielczy w Sandomierzu" in a bold, sans-serif font. The signature is a stylized, cursive script.

